

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/24/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614205900
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614205900.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: Quantum Credit a.s., Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, zastúpenej splnomocnenkyňou: PERSPECTA Legal, s.r.o., Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, proti žalovanej: H. X., nar. XX. H. XXXX, bytom S. XXX, o 791,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Senica z 24. septembra 2014 č. k. 6C/156/2014-30 takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti veci samej a v časti o trovách konania r u š í a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 31,11 eur s úrokom z omeškania 9,25% ročne od 26.5.2011 do zaplataenia, sumu 44,18 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 18.12.2011 do zaplataenia, sumu 47,68 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 18.1.2012 do zaplataenia, sumu 44,18 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 18.2.2012 do zaplataenia, sumu 44,18 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 18.3.2012 do zaplataenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 115a ods. 2 a § 200ea ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 43 ods. 1 písm. a/ a ods. 12 a § 78 ods. 9 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších zmien a doplnení; § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 4 písm. k/ a 5, § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 v znení účinnom do 31.1.2013. Vecne dôvodil, že právna predchodkyňa žalobkyne (Slovak Telekom a.s.) poskytla žalovanej, na základe medzi nimi dňa 26.3.2009 uzatvorenej Zmluvy o pripojení Fix a jej dodatku, s telefónnym číslom XXXX XXX XXX užívateľský program „Fix 16“, na základe ktorého bola žalovaná povinná každý mesiac dobiť si kredit minimálne v sume 16 eur. Právna predchodkyňa žalobkyne zároveň poskytla žalovanej mobilný telefón zn. Sony Ericsson S302 za kúpnu cenu 1 euro, doba viazanosti bola dohodnutá na 24 mesiacov. Žalovaná však neplatila za poskytnuté služby riadne a včas ako bolo dohodnuté v zmluve o pripojení. Zmluvou o pripojení služby a nájme KZ z 21.7.2011 a jej dodatkom mal súd prvého stupňa preukázané, že právna predchodkyňa žalobkyne poskytla žalovanej svoje služby, a to užívateľský program „Magio TV“ na dobu viazanosti 24 mesiacov, zmluvná pokuta za nedodržanie doby viazanosti predstavovala sumu 299 eur, predmetom zmluvy bolo i poskytnutie koncového zariadenia „Magio Box provisioning“, ktoré bolo poskytnuté žalovanej ako nájomcovi, pričom žalovanej tým vznikla povinnosť platiť mesačne nájom 1,99 eur a zmluvnú pokutu v prípade nevrátenia, straty alebo odcudzenia prenajatého zariadenia v sume 150 eur. Žalovaná neplatila za poskytnuté služby riadne a včas ako bolo dohodnuté v zmluve a vo všeobecných obchodných podmienkach. Z predložených faktúr zistil, že žalovanej bola za dodané služby spolu vyfakturovaná suma 865,91 eur. Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci vyvodil ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne len v časti, v ktorej jej vyhovel, v časti zaplataenia zmluvnej pokuty v sume 579,92 eur žalobu zamietol. Mal za preukázané, že žalobkyňa ako veriteľka má voči žalovanej ako dlžníčke pohľadávku, pretože právna predchodkyňa žalobkyne v prospech

žalovanej plnila tým, že podľa predmetu podnikateľskej činnosti poskytla žalovanej služby a zariadenia, za ktoré sa žalovaná v zmluvách zaviazala zaplatiť odplatu. Žalovaná nepreukázala, že jej záväzok platiť za poskytnuté služby celkovo sumu 211,33 eur zanikol zaplatením, preto jej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni pohľadávku v sume 211,33 eur ako cenu právnou predchodkyňou žalobkyne poskytnutých, avšak žalovanou neuhradených služieb. Mal za to, že žalobkyni vzniklo právo požadovať od žalovanej ako dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania z dlžnej sumy, keďže ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu a preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni aj úrok z omeškania vo výške 9% ročne. Posúdiac predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú sa zaoberal platnosťou jednotlivých jej dojednaní z hľadiska, či svojím obsahom alebo účelom neobchádzajú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, alebo či jednotlivé dojednania neobsahujú neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú ich absolútnu neplatnosť. Po výklade ust. § 53 ods. 4 písm. k) a ods. 5 v spojení s § 3 ods. 1 O. z. prišiel k záveru, že nie je prijateľné, aby spotrebiteľovi vznikla povinnosť platiť neprímerane vysokú zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či počas doby viazanosti 24 mesiacov porušil zmluvnú povinnosť na začiatku tejto doby alebo až na jej konci. Uzavrel, že žalobkyňa neprihliadala v tomto smere na tie situácie, v ktorých by žalovaná ako spotrebiteľ mohla po celú dobu viazanosti riadne plniť svoje povinnosti a zmluvu ukončiť až jeden mesiac pred uplynutím tejto doby. Neprijateľnosť zmluvnej pokuty vyhodnotil v kontexte s ustálenou súdnou praxou a právoplatnou judikatúrou, poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co 52/2011. V časti o trovách konania rozhodnutie odôvodnil iba právne, poukazom na § 142 ods. 2 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku iba v jeho zamietajúcej časti veci samej (o zaplatenie 579,92 eur s príslušenstvom) podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe aj v takto napadnutej časti. Dôvodila, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k neprávny skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mala za to, že súd prvého stupňa zamietol jej žalobu ohľadom sumy 579,92 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 18.4.2012 do zaplatenia, teda pohľadávku fakturovanú faktúrou č. 1737970488. Na predmetnej faktúre bola vyfakturovaná okrem zmluvnej pokuty aj úhrada za služby poskytované právnou predchodkyňou žalobkyne, konkrétne vo forme Doplatku za zrušenie 1 služby 1MQEVGMM vo výške 41,67 eur bez DPH a vo forme úhrady za Odpis elektronickej faktúry PDF 198153282 vo výške 0,60 eur bez DPH, spolu vo výške 42,27 eur a po pripočítaní DPH vo výške 50,57 eur. Keďže sa nejednalo o zmluvnú pokutu, súd túto sumu nesprávne nepriznal, zjavne nedopatrením, keďže to vo svojom rozsudku ani len neodôvodnil. Čo sa týka nepriznania zvyšnej fakturovanej sumy, teda zmluvnej pokuty, nesúhlasila s právnym názorom súdu, podľa ktorého je predmetná zmluvná pokuta neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Zmluvná pokuta totiž predstavuje inštitút zabezpečenia záväzkov, ktorý má donútiť zmluvnú stranu plniť po celú dobu trvania povinnosti, nielen v jej časti. Je práve irelevantné, kedy zmluvná strana porušila povinnosť, podstatné je, že sa nesprávala tak, ako bola zo zmluvy zaviazaná. V právnej praxi sa používa ako fixne určená suma pre prípad nezaplatenia záväzku, teda takéto jej určenie je všeobecne akceptované spoločnosťou ako správne. Dobré mravy predstavujú názory spoločnosti o tom, čo je správne a čo nie. Preto tvrdenie súdu, že fixné určenie zmluvnej pokuty odporuje dobrým mravom, treba logicky považovať za nesprávne. Keďže takéto určenie zmluvnej pokuty neodporuje dobrým mravom, nemožno hovoriť o neprijateľnej zmluvnej podmienke a teda toto ustanovenie nie je absolútne neplatné. Keďže rozhodnutie súdu o náhrade trov konania má právny základ v rozhodnutí súdu, ktoré je podľa názoru žalobkyne nesprávne, súd by mal rozhodnúť o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p., teda aby súd priznal žalobkyni trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie jej práva.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/, ako aj § 214 ods. 2 O. s. p. vec v medziach odvolania (pretože na čo aj len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej bolo závislým rozhodnutie o trovách konania) a to bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, popri tom však najmä so zreteľom k neposkytnutiu /okresným súdom/ dostatočne zrozumiteľných odpovedí na všetky sa ponúkajúce otázky nie aj o možnosť rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci s konečnou platnosťou) a dospel k záveru, že rozsudok v odvolaní dotknutej časti nemožno považovať za vecne správny.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; podľa písm. h/ rovnakého paragrafu, odseku i zákona potom rovnako rozhodne, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Konštatovanie, že vada konania vymedzená v prvom z práve odcitovaných ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva Slovenskej republiky (a inak aj ďalšia vada podľa § 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p., spočívajúca v rozhodnutí vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (inak práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tohto inak uverejneného v prílohe oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), patrí už k záverom ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (v uvedenej súv. por. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2008 č. k. 10Co/152/2008-37 alebo z 30. novembra 2010 sp. zn. 10Co/210/2010, prvé vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/173/2007 a druhé vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/42/2008). I podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I ÚS 226/03) a aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu potom vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s už uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyvedené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) - v rámci využitia prípadných riadnych alebo tiež mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným takýmito ustanoveniami.

Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek diskusie fakt, že práve opísanou vadou bol postihnutý i rozsudok súdu prvého stupňa z prejednávanej veci v napadnutej časti.

Súd prvého stupňa totiž v odôvodnení svojho rozsudku v časti vzťahujúcej sa k zamietajúcej časti veci samej síce uviedol viacero ustanovení právneho predpisu (§ 3 ods. 1 a § 53 ods. 4 písm. k/ a ods. 5 O. z.), tieto vyložil a všeobecne uviedol, že nie je prijateľné, aby spotrebiteľovi vznikla povinnosť platiť neprímerane vysokú zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či počas doby viazanosti 24 mesiacov porušil zmluvnú povinnosť na začiatku tejto doby alebo až na jej konci a že žalobkyňa neprihliadala v tomto smere na tie situácie, v ktorých by žalovaná ako spotrebiteľ mohla po celú dobu viazanosti riadne plniť svoje povinnosti a zmluvu ukončiť až jeden mesiac pred uplynutím tejto doby, avšak odôvodnenie rozsudku neobsahuje vôbec vecné odôvodnenie, z čoho žalobkyňou uplatňovaná suma 579,92 eur pozostáva, na základe čoho bola žalobkyňou uplatnená, prečo bol súd prvého stupňa názoru, že bola uplatnená nedôvodne resp. prečo bola žaloba v tejto časti zamietnutá, a to vo vzťahu k jednotlivým položkám, z ktorých táto suma pozostáva, keď zo žaloby a faktúry na č. I. 14 nevyplýva, že sa jedná výučne o zmluvné pokuty. Pokiaľ bol súd prvého stupňa názoru, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, bolo potrebné uviesť ktorá zmluva (boli uzavreté 2) a ktoré konkrétne a čo z toho vyplýva. Nepostačovalo uviesť len, že súd neprijateľnosť zmluvnej pokuty vyhodnotil v kontexte s ustálenou

súdnou praxou a judikatúrou a poukaz na konkrétny rozsudok, pokiaľ súd prvého stupňa neuviedol ktorú konkrétnu zmluvnú podmienku v ktorej zmluve ustálil za neprijateľnú a ku ktorej z viacerých zmluvných pokút uplatnených žalobkyňou podľa viacerých zmluvných ustanovení sa viaže. Takto sa mu logicky nemohlo podariť ani to, žeby mohol výsledkami dokazovania i dostatočne argumentačne podporiť svoju úvahu o nedôvodnosti žaloby v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá. Aj s prihliadnutím k námietkam vzneseným v rámci odvolania potom požiadavke na zachovanie práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie so všetkými jeho atribútmi (vrátane práva na riadne odôvodnené súdne rozhodnutie) nezodpovedalo predovšetkým zmätočné a nedostatočné odôvodnenie v zamietajúcej časti veci samej.

Odvolaciemu súdu za takéhoto stavu vecí ani neostávalo iné, než v záujme zachovania práva účastníkov na dvojinštančný proces (zahŕňajúci i vykonávanie základného dokazovania na rozhodujúce otázky v prvom stupni súdov, ako aj povinnosť už v prvom stupni poskytnúť konkrétne a objektívne presvedčivé dôvody zvoleného spôsobu rozhodnutia) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ O. s. p. zrušiť a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (čo sa muselo týkať aj závislého rozhodnutia o trovách konania, pri ktorom sa súd prvého stupňa vôbec nevysporiadal s existenciou až dvoch alternatív v použitom ustanovení zákona a svoje rozhodnutie vôbec vecne neodôvodnil).

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, v naznačenom smere doplniť dokazovanie, výsledky celého konania podľa § 132 O. s. p. náležite zhodnotiť a až následne opätovne rozhodnúť o veci (v časti, v ktorej táto ostala predmetom konania), o trovách konania a tiež o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.), to samozrejme i s vypravením nového rozhodnutia aj odôvodnením obsahujúcim patričné odpovede na všetky relevantné otázky (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.